

تنها توقع تولیدکنندگان از دولت: تأمین ارز برای واردات مواد اولیه

گفت‌وگو با مهندس مجید نامی - مدیرعامل شرکت پرنک مس و نایب رئیس هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران

اشاره:

به گفته مهندس نامی، «با توجه به شرایط فعلی ارز، فرصت بسیار مناسبی برای تمام تولیدکنندگان به وجود آمده تا بتوانند بازارهای خود را گسترش دهند و سطح کیفی محصولاتشان را بالا ببرند. این فرصت طلایی سریع از دست خواهد رفت لذا دولت و تولیدکنندگان در کنار همدیگر باید از این فرصت نهایت استفاده را به عمل آورند و اگر به هدر برود، با توجه به تجربیات سال‌های قبل باز هم شاهد فرصت‌سوزی خواهیم بود و تولید داخلی ضرباتی مخرب‌تر از گذشته خواهد بود.»

وی اذعان می‌دارد: «متأسفانه شرایط هیچ‌گاه به نفع تولیدکننده نبوده و با دستورالعمل‌ها و قوانین متفاوت و متناقض، روند تولید کند پیش می‌رود و فرصت‌های ارزشمندی از بین می‌روند، البته مدیران بخش خصوصی، تأمین‌کنندگان و تجار شیوه‌های مختلف دور زدن تحریم‌ها را یاد گرفته‌اند! اما تنها توقع تولیدکنندگان از دولت این است که ارز مورد نیاز واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه صنعتی را در اختیارشان قرار دهند. این فعال صنایع نساجی و پوشاک در گفت‌وگوی خود، گریزی به انتخابات آمریکا هم می‌زند و می‌گوید: «طبق اظهارات بایدن، وی از برجام و توافق هسته‌ای حمایت می‌کند اما بعید می‌دانم بلافاصله این کار انجام شود و احتمالاً شرایط جدیدی برای بازگشت به برجام اعلام خواهد کرد. در نهایت با از سرگیری برجام، فروش نفت ایران تسهیل و بخشی از منابع مالی بلوکه شده آزاد می‌شود؛ همچنین منابع ارزی بیشتری برای کنترل نرخ ارز در اختیار کشور ما قرار می‌گیرد. البته در زمان اجرای برجام هر چند وضعیت نسبتاً بهتری وجود داشت اما ارتباطات بانکی به شدت محدود بود.»

وی گریزی به انتخابات آمریکا هم می‌زند و در این مورد می‌گوید: «طبق اظهارات بایدن، وی از برجام و توافق هسته‌ای حمایت می‌کند اما بعید می‌دانم بلافاصله این کار انجام شود و احتمالاً شرایط جدیدی برای بازگشت به برجام اعلام خواهد کرد. در نهایت با از سرگیری برجام، فروش نفت ایران تسهیل و بخشی از منابع مالی بلوکه شده آزاد می‌شود؛ همچنین منابع ارزی بیشتری برای کنترل نرخ ارز در اختیار کشور ما قرار می‌گیرد. البته در زمان اجرای برجام هر چند وضعیت نسبتاً بهتری وجود داشت اما ارتباطات بانکی به شدت محدود بود»

دیدگاه شما در مورد شرایط فعلی صنعت نساجی

چیست؟

نساجی، خصوصی‌ترین صنعت کشور به شمار می‌آید و طی سالیان گذشته، فراز و نشیب‌های بسیاری را تجربه کرده است اما با توجه به شرایط اخیر، در حال حاضر وضعیت خوبی دارد و جزو صنایعی به شمار می‌آید که در ایران از نظر توجیه‌پذیری، بسیار سودآور است. اگرچه از مشکلاتی که تولیدکنندگان تمام صنایع کشور با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، مستثنی نیست. توجه داشته باشید که شرایط هر صنعتی متفاوت است؛ برخی به‌عنوان صنایع مادر اغلب دولتی یا خصولتی هستند و طبعاً مورد حمایت‌های خاص دولت قرار می‌گیرند ولی صنعت نساجی در زمره صنایعی قرار دارد که معمولاً تحت حمایت خاصی قرار نمی‌گیرند و به دلیل ماهیت ذاتی خود - به خصوص در مورد پارچه و پوشاک - بسیار قاچاق‌پذیر است اما با این اوصاف، فعالان این صنعت به راه خود ادامه می‌دهند. البته نساجی و پوشاک را باید جداگانه مدنظر قرار داد زیرا هر کدام دارای مسائل و مشکلات خاصی هستند.

در مجموع باید عنوان کنم که تولید فرایندی نیست که در بخش تدوین قوانین و مقررات، ارائه تسهیلات بانکی و مشوق‌های صنعتی، مورد حمایت دولت قرار بگیرد و از سوی دیگر صنایع تحت حمایت همه‌جانبه دولت، صرفاً به صورت مصنوعی سرپا نگه داشته شده‌اند و نباید انتظار رشد و توسعه صنعتی را از آنها داشت. شاید اگر صنایع نساجی و پوشاک از چنین حمایت‌هایی بهره‌مند می‌شدند هیچ‌گاه ماشین‌آلات قدیمی و از رده خارج در خطوط تولید به فعالیت ادامه نمی‌دادند و کارخانه‌ها همگام با تکنولوژی‌های روز دنیا از دستگاه‌های مدرن بهره‌مند می‌شدند به همین دلیل صنعتگران مجبورند با اتکا به سرمایه‌های خود، ماشین‌آلات جدید تهیه نمایند تا با ارائه محصولات طبق مد روز دنیا، از رقابت با سایر کشورها بازمانند.

۴مدیران نساجی و پوشاک تا چه میزان دغدغه نوسازی و بازسازی خطوط تولید را با توجه به افزایش نرخ ارز و تشدید تحریم‌ها دارند؟

خوشبختانه اغلب مدیران واحدهای پوشاک تفکر نوسازی و بازسازی ماشین‌آلات را در ذهن دارند و در غیر این صورت نمی‌توانند در بازار رقابتی امروز دوام بیاورند. امروزه حضور رقبای خارجی در بازار نساجی ایران به دلیل ممنوعیت واردات، کمتر از گذشته شده اما از سوی دیگر شاهد رقابت تنگاتنگ و شدید داخلی هستیم و مشتریان هم به دنبال کالای باکیفیت، قیمت مناسب و قابل رقابت با محصولات خارجی هستند لذا باید تولیداتی در اختیار مصرف‌کنندگان قرار گیرد که از نظر کیفی، طراحی و قیمت مورد استقبال آنان قرار گیرد. در این میان برخی مدیران همچنان به دنبال تولید کالای بدون کیفیت هستند یا توجهی به نوسازی و بازسازی خطوط تولید نشان نمی‌دهند و بر این باورند که به دلیل نبود رقبای بزرگ در بازار فعلی می‌توانند سهم خود را پیدا کنند ولی واقعیت این است که یک مدیر هوشمند به خوبی می‌داند این شرایط، ثابت باقی نخواهد ماند و امکان بازگشت رقبای قدرتمند و ارائه محصولات باکیفیت و قیمت منطقی به بازار ایران دور از ذهن نیست به این ترتیب کسانی که امروز درصدد پایه‌ریزی جهت تثبیت برند خود هستند، پیروز میدان رقابت خواهند بود و مسلماً آنهایی که از فرصت ارزشمند و طلایی امروز، بهره کافی نبرند در آینده نزدیک از صحنه رقابت محو می‌شوند.

در مورد واحدهای نساجی به دلیل گستردگی شاخه‌های فعال، شرایط مختلف است. برای مثال فعالان فرش ماشینی و کفپوش دارای بازار داخلی و خارجی قابل توجهی هستند، از نظر مسائل تکنولوژیکی در سطح بالایی قرار دارند، سطح رقابت بسیار شدید است و به دلیل ارتباط مستقیم با مصرف‌کنندگان نهایی بسیاری از موارد را در نظر می‌گیرند ولی در زمینه تولید پارچه نقاط ضعف بسیاری داریم. هنوز بسیاری از پارچه‌های مورد استفاده صنایع در کشور به اندازه کافی و با کیفیت و تنوع بالا تولید نمی‌شود، نیاز به سرمایه‌گذاری در این بخش بسیار بالاست و تولیدکنندگان پارچه باید درک بهتری از بازار پوشاک داشته باشند تا بتوانند محصولاتی که به‌عنوان مواد اولیه مورد نیاز این صنعت به شمار می‌آیند را تولید کنند.

در بخش پارچه‌های تریکو و گردیاف وضعیت مطلوب است ولی در پارچه‌های تار-پودی که مصارف مختلفی دارند،

با کمبود تولید مواجهیم لذا بسیاری از صنعتگران ترجیح می‌دهند کالاهای متداول و روتین در قالب تولید انبوه را روانه بازار کنند و کمتر به دنبال ارائه محصولات خاص با مصرف کمتر هستند. در صنعت پوشاک به دلیل تغییرات سریع مد و لزوم به‌روز بودن، وضعیت به نحوی شده که برخلاف گذشته تیراژ تولید از یک طرح و یک مدل معمولاً بالا نیست اما این موضوع برای بسیاری از تولیدکنندگان مقرون به صرفه نیست. در این زمینه نیازمند برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری بیشتر هستیم تا واحدهای نساجی محصولات متنوع، باکیفیت و قابل استفاده کارخانه‌های تولید پوشاک ارائه نمایند؛ در غیر این صورت مانند امروز تولیدکنندگان پوشاک مجبورند به شیوه‌های مختلف پارچه و اکسسوری را از خارج کشور وارد کنند.

۴حدود یک سالی است که دنیا با ویروس کرونا روبرو شده و تمام کشورها را درگیر خود کرده است. به نظر شما شیوع کرونا چه تأثیراتی بر روند تولید، بازار و فروش صنایع نساجی و پوشاک کشور گذاشته است؟

در ایران دو همزمانی نامبارک یعنی شیوع کرونا و افزایش شدید نرخ ارز و تحریم‌ها را تجربه کردیم که هر دو کوچک شدن بازار پوشاک کشور را به همراه داشت و در این میان بعضی از رسته‌های پوشاک مانند تولیدکنندگان لباس‌های مجلسی زنانه و مردانه با صدمات بیشتری مواجه شدند. مشکلاتی که از اسفند سال ۹۸ به دلیل تعطیل شدن فروشگاه‌ها به وجود آمد، زبان‌های هنگفتی را بر پیکر صنعت پوشاک وارد کرد که جبران آن بسیار دشوار است. البته شرایط امسال نسبت به اواخر سال گذشته کمی بهتر شده زیرا رکود بازار پوشاک از آبان سال ۹۸ شروع و در اسفندماه با شیوع کرونا به اوج خود رسید. امیدواریم در بهمن و اسفند امسال شاهد تکرار اتفاقات تلخ پارسال نباشیم.

شرکت‌ها و برندها باید نهایت تلاش خود را به عمل آورند تا به افزایش فروش‌های آنلاین روی آورند و این سبک فروش را به‌عنوان یکی از شیوه‌های تجارت در آینده مدنظر قرار دهند. بعضی مدیران شرکت‌ها تصور می‌کنند برای فروش آنلاین، وجود یک سایت یا کانال اینستاگرامی کافی است! در صورتی که فروش آنلاین به مراتب گسترده‌تر، جدی‌تر و نیازمند برنامه‌ریزی‌های بیشتر است تا بتواند جایگزین مناسبی برای فروش حضوری شود کما این که بسیاری از برندهای خارجی این تجربه را با موفقیت کسب

کرده‌اند و در کشور ما نیز سایت‌های متعددی وجود دارند که به صورت حرفه‌ای در زمینه فروش آنلاین مشغول فعالیت هستند اما باید ارتباطات میان تولیدکنندگان، برندها و سایت‌های فروش آنلاین افزایش پیدا کند زیرا به تدریج فروش محصول در دنیا به سمت آنلاین پیش می‌رود.

۴به افزایش نرخ ارز و تحریم‌ها اشاره کردید. تبعات این موضوع بر صنایع نساجی به خصوص در زمینه تهیه مواد اولیه و واردات ماشین‌آلات چیست؟

تحریم‌ها که موضوع جدیدی نیست و تنها دردسر آن دشواری‌های بیشتر و تهیه سخت‌تر و گران‌تر مواد اولیه و ماشین‌آلات است، به همین دلیل مدیران درگیری‌های بسیاری در این حوزه دارند و بزرگ‌ترین دغدغه آنها، چگونگی تأمین ارز مورد نیاز برای تأمین مواد اولیه و قطعات صنعتی است. متأسفانه شرایط هیچ‌گاه به نفع تولیدکننده نبوده و نیست و با دستورالعمل‌ها و قوانین متفاوت و متناقض، روند تولید کند پیش می‌رود و فرصت‌های ارزشمندی از بین می‌روند، البته مدیران بخش خصوصی، تأمین‌کنندگان و تجار شیوه‌های مختلف دور زدن تحریم‌ها را یاد گرفته‌اند! اما تنها توقع تولیدکنندگان از دولت این است که ارز مورد نیاز واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه صنعتی را در اختیارشان قرار دهند.

۴پرسش بعدی، رنگ و بوی سیاسی دارد اما چون اقتصاد کشور ما آمیخته با مسائل سیاسی است، ناگزیر به طرح آن هستیم. فکر می‌کنید توجه به نتایج انتخابات اخیر امریکا، احتمال بازگشت به میز مذاکره و برجام توسط بایدن وجود دارد؟

این تعبیر که با روی کار آمدن دولت جدید در امریکا، نرخ دلار کاهش بسیاری پیدا می‌کند، هیجانی و مقطعی است زیرا تعیین‌کننده نرخ ارز، مولفه‌های اقتصادی، دولت و بانک مرکزی است؛ اگر انتخاب یک رئیس‌جمهور در کشوری دیگر، نرخ ارز حتی در صرافی‌های دولتی و بانک ملی سقوط می‌کند، به این معناست که دولت ما با نرخ دلار بازی می‌کند و در غیر این صورت توجیه دیگری وجود ندارد زیرا هیچ اتفاقی در اقتصاد کشور ما رخ نداده است نه فروش نفت افزایش یافته و نه منابع ارزی آزاد شده است. دلیل کاهش نرخ ارز توسط صرافی‌های دولتی و بانک مرکزی

دردسرها و مشکلاتی که اشاره کردید به حداقل برسد؟

بسیاری از قطعات در داخل کشور تولید می‌شود ولی برخی قطعات مختص همان شرکت سازنده ماشین‌آلات هستند و باید از آنان خریداری شود. تولید بعضی از قطعات در کشور به دلیل کمبود دانش فنی امکان‌پذیر نیست یا اگر تولیدکننده‌ای به دنبال کسب دانش فنی و تولید قطعات خاص باشد؛ باید سرمایه‌گذاری کلانی انجام دهد که در حال حاضر مقرون به صرفه نیست.

تولید برخی ماشین‌آلات صنعتی که پیچیدگی فنی خاصی ندارد در کشور شروع شده اما مانند تمام کشورهای دنیا این امکان وجود ندارد که تمام محصولات مورد نیاز را خودمان تولید کنیم و سرمایه‌گذاری در بخش‌هایی ضروری به نظر می‌رسد که از نظر دانش فنی و تکنولوژیکی ما را به اهداف مورد نظر سوق دهد در غیر این صورت وقت، انرژی و منابع مالی به هدر می‌رود.

نکته پایانی این گفت‌وگو

با توجه به شرایط فعلی ارز، فرصت بسیار مناسبی برای تمام تولیدکنندگان به وجود آمده تا بتوانند بازارهای خود را گسترش دهند و سطح کیفی محصولاتشان را بالا ببرند. این فرصت طلایی سریع از دست خواهد رفت لذا دولت و تولیدکنندگان در کنار همدیگر باید از این فرصت نهایت استفاده را به عمل آورند و اگر به هدر برود، با توجه به تجربیات سال‌های قبل باز هم شاهد فرصت‌سوزی خواهیم بود و تولید داخلی ضرباتی مخرب‌تر از گذشته خواهد بود. آن جایی که هیچ‌گاه در کشور برنامه‌ریزی درستی برای تولید نداشته‌ایم و آسان‌ترین کار برای ما واردات بوده، به محض بهبود وضعیت ارزی و متمدن شدن دولت، بار دیگر شاهد واردات انبوه و خروج ارز از کشور خواهیم بود.

تدوین استراتژی صنعت پوشاک و نساجی که قبلاً تهیه شده و به تصویب هم رسید اما اجرایی نشد و بنابر دلایل غیرمنطقی همچنان مسکوت نگه داشته شده و به جریان نیفتاده است. در هر صورت باید برنامه مدونی برای صنعت داشته باشیم تا بدانیم در آینده چه خواهیم کرد اما متأسفانه این اتفاق نیفتاده و لازم است به این موضوع توجه ویژه داشته باشیم. برای حمایت از تولید باید یک برنامه و راهکاری برای دولت، حاکمیت و صنعت مشخص باشد

تهیه و تنظیم: سارا نظام الاسلامی

پوشاک ایران بشناسیم، در قالب یکی از نمایندگان معتبر و خوش‌نام ماشین‌آلات نساجی و پوشاک می‌شناسیم. لطفاً کمی در مورد وضعیت فعلی تبادلات پرنگ مس با شرکت‌های خارجی که نمایندگی آنها را برعهده دارید، توضیحاتی ارائه نمایید.

عمده فعالیت ما در زمینه تهیه مواد اولیه (همچون الیاف) و ماشین‌آلات و قطعات است. در مورد الیاف باید به صراحت عنوان کنم روند فعالیت به دشواری انجام می‌شود زیرا بخش مرتبط با اروپا به طور کامل قطع شده و در بخش مرتبط با چین هم به دلیل تحریم نساجی ایران توسط آمریکا دچار مشکلاتی شده‌ایم و حتی بانک کولون (که سال‌های متمادی در لیست سیاه آمریکا قرار دارد) تعامل با بانک‌های ایرانی در زمینه نساجی را متوقف کرده است لذا تمام تلاش خود را به عمل آوردیم تا راه‌هایی برای دور زدن تحریم‌ها پیدا کنیم. واردات ماشین‌آلات، هر چند بسیار سخت اما از طریق کشورهای واسطه کار در حال انجام است. در مورد تهیه قطعات باید بگویم قطعات کوچک اما نیازمند تهیه بسیار فوری هستند و تأمین سریع آنها همکاری وزارت صنعت و بانک مرکزی را می‌طلبد.

بستن یک راه یا پاک کردن صورت مسأله دردی را درمان نمی‌کند. بارها به مسئولان اعلام کرده‌ایم برای واردات قطعات باید امکان استفاده از ارز متقاضی فراهم شود تا شاهد ورود قانونی این قطعات به کشور باشیم اما بانک مرکزی مخالف است و انجام این کار را باعث افزایش درخواست ارز و شکل‌گیری بازار سیاه می‌داند. به هر حال شاهد افزایش نرخ ارز هستیم اما نیاز صنعتگران به قطعه‌ها از بین نمی‌رود و مجبورند از کف بازار ارز تهیه کنند و همان گونه که تحریم‌ها دور زده می‌شود، قطعات هم با دردسر وارد کشور می‌شود. نکته دیگر در بخش ماشین‌آلات این است که با بالا رفتن نرخ ارز، نقدینگی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری‌های جدید به شدت افزایش پیدا کرده و تأمین این نقدینگی خارج از توان شرکت‌های بسیاری است و اگر دولت تمایل به تداوم سرمایه‌گذاری در این بخش دارد باید به فکر ارائه تسهیلات ارزی با نرخ‌های پایین‌تر برای تولیدکنندگان باشد تا آنان قادر به سرمایه‌گذاری‌های جدید و نوسازی و بازسازی خطوط تولید شوند

امکان تولید برخی قطعات داخل کشور وجود ندارد تا نیاز به واردات آن هم با

نشان‌دهنده عدم کنترل موثر سیستم بانکی بر نرخ دلار است و بزرگ‌ترین ضربه‌ای که در این میان نصیب تولید می‌شود، نوسانات نرخ ارز است زیرا افزایش و کاهش ارز برای یک سیستم اقتصادی سالم مفید نیست. یک کارخانه تولیدی نمی‌تواند خط تولید خود را متوقف کند و مجبور به تهیه ماشین‌آلات، قطعات یدکی و مواد اولیه است، کارخانه‌ای که تا چند هفته پیش بر مبنای دلار ۳۰ هزار تومانی و به دلیل تحریم‌ها مواد اولیه مورد نیاز را به مراتب بیشتر از نرخ جهانی تهیه کرده است، دلار ۲۵ تومانی برایش حکم زبان هنگفت و غیرقابل جبران دارد و چه بسا سقوط نرخ دلار تداوم پیدا کند پس کالای تولید شده با مواد اولیه مذکور را به چه قیمتی در بازار ارائه نماید؟ از سوی دیگر طی دو سال گذشته ارزش ریال حدود ۱۰ برابر کمتر شده و نقدینگی یکی از دغدغه‌های بزرگ تولیدکنندگان است با این وضعیت، یک صنعتگر چگونه دوام می‌آورد؟ وام و تسهیلات بانکی کشور که بسیار گران است و بانک‌ها عامل اصلی عدم توفیق و حتی ورشکستگی تولیدکنندگان ایرانی هستند. مشکل اصلی اقتصاد ایران، سیستم بانکداری است و هر دولتی که به قدرت می‌رسد، در ابتدا شعار اصلاح نظام بانکی را سر می‌دهند اما کاری از پیش نمی‌رود!

در مورد ریاست جمهوری جدید آمریکا هم باید بگویم طبق اظهارات بایدن، وی از برجام و توافق هسته‌ای حمایت می‌کند اما بعید می‌دانم بلافاصله این کار انجام شود و احتمالاً شرایط جدیدی برای بازگشت به برجام اعلام خواهد کرد. در نهایت با از سرگیری برجام، فروش نفت ایران تسهیل و بخشی از منابع مالی بلوکه شده آزاد می‌شود؛ همچنین منابع ارزی بیشتری برای کنترل نرخ ارز در اختیار کشور ما قرار می‌گیرد. البته در زمان اجرای برجام هر چند وضعیت نسبتاً بهتری وجود داشت اما ارتباطات بانکی به شدت محدود بود، در واقع همان دولت وقت آمریکا که برجام را امضاء کرده بود، حاضر به رفع تحریم‌های علیه ایران نشد و تبع آن بسیاری از شرکت‌ها و بانک‌های اروپایی و آمریکایی تمایلی به مراوده با ایران نداشتند. به محض سرکار آمدن ترامپ و اعلام مواضع ضد ایرانی، اروپایی‌ها به طور کامل پا پس کشیدند پس تا زمانی که توافق کامل و جامع با آمریکا حاصل نشود، اروپا (به خصوص بانک‌های اروپایی) هیچ تعاملی با ایران نخواهند داشت

پیش از آن که شما را به عنوان عضو هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات نساجی و